

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบชนิด ความหนาแน่น และลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัยของหิ่งห้อย สภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความคิดเห็นในการอนุรักษ์หิ่งห้อย และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรบ้านด้ายในการอนุรักษ์หิ่งห้อย ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2547 ถึงเดือนกันยายน 2548 โดยวางแปลงขนาด 40 x 40 เมตร จำนวน 1 แปลง ในแต่ละพื้นที่ศึกษา 3 พื้นที่ คือ พื้นที่รกร้าง ป่าละเมาะ และป่าละเมาะผสมต้นไม้ใหญ่ โดยการนับหิ่งห้อยระยะตัวเต็มวัย ตั้งแต่เวลา 18.00 – 23.00 น. และศึกษาถิ่นอาศัยของหิ่งห้อยโดยศึกษาพืชพรรณและพรรณไม้ กลุ่มตัวอย่างในการรวบรวมข้อมูล คือ ราษฎรบ้านด้าย จำนวน 268 ครัวเรือนโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบหิ่งห้อย 3 ชนิด คือ *Luciola indica* Mots. , *Luciola substriata* Gorb. และ *Pyrocoelia* sp. มีความหนาแน่นเฉลี่ย 22.29 ตัวต่อไร่ ชอบอาศัยบริเวณพื้นที่ก่อนข้างเปิดโล่งมากกว่าพื้นที่ที่มีต้นไม้หนาแน่น ราษฎรบ้านด้ายกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และมีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 50.4 , 47.4 และ 46.3 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน 86,824.63 บาท/ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.72 คน/ครัวเรือน ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 41.82 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหิ่งห้อย ร้อยละ 52.2 ส่วนความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์หิ่งห้อยอยู่ในระดับสูง ปัจจัยต่าง ๆ ทางด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ การได้รับรู้ข่าวสาร ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในชุมชนและความรู้เกี่ยวกับหิ่งห้อยไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในความคิดเห็นของราษฎรบ้านด้ายในการอนุรักษ์หิ่งห้อย

The objectives of this study was to know species, density, location characteristics of fireflies, the condition of the economy, society, opinions in regard to fireflies conservation and the factors that influence the opinions of the Ban Dai Villagers on the fireflies conservation in Tambon Wiang Chai, Amphoe Wiang Chai, Changwat Chiang Rai. The information was collected during November 2004 to September 2005. One 40x40 m quadrats were set in old field, grove forest and grove forest mixed big trees. The fireflies were studied and collected among the hours of 18.00-23.00 P. M., and type of vegetation was also investigated in these areas. The focus group of study was 268 families residing in the Ban Dai Village who completed standardized surveys.

The results of this study are 3 species of fireflies in the Ban Dai Village, including *Luciola indica* Mots, *Luciola substriata* Gorb and *Pyrocoelia* sp. Density of fireflies was 22.29 per rai (1,600 m²) in the study areas. A preferred habitat of fireflies was open area. The focus group of study was 50.4 percent male. The study group had 47.4 percent of subjects with only a primary education 46.3 percent of the focus group were in the field of Agriculture. The focus group earned an average yearly income of 86,824.63 Baht. The average family had 3.72 members and had been a resident of the Ban Dai Village for 41.82 years. 52.2 percent of study group had previously received a report on the fireflies. The opinions on the conservation of the fireflies rank high. Various factors which include: sex, age, level of education, occupation, income, formal knowledge received and length of time as a resident of the Ban Dai Village have no effect on the variance of opinions given by the villagers on the topic of fireflies conservation.